Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶

سوله او جګړه

خپرونکې : د سنايي پرمختيايي موسسه
مسول مدير : راز محمد دليلي
ليکونکی : احمد فريد «عارفي»
پښتو ژباړه : امان الله «لودين»
انځورګر : سلطان حميد «فانوس»
کمپوز او ډيزاين : سيف الله «زمانی»
لومړی چاپ : ۱۰۰۰ ټوکه د NCA مالي مرستو اداره تله ۱۳۷۸
دويم چاپ : ۵۰۰۰ ټوکه د US-BPRM په مالي مرسته د IRC-UGP له خوا ، ليندۍ ۱۳۷۹
دريم چاپ : ۲۰۰۰ ټوکه د Asia Aid TroCAIRE په مالي مرسته ۱۳۸۰ هـ. ش
څلورم چاپ : ۱۰۰۰ ټوکه د سنايي پرمختيايي موسسې SDF په مرسته ، مرغومي ۱۳۸۱
پنځم چاپ : ۱۰۰۰ ټوکه د سنايي پرمختيايي موسسې SDF په مرسته ، وری ۱۳۸۲
شپږمه چاپ : ۲۰۰۰ ټوکه د سنايي پرمختيايي موسسې SDF په مرسته ، ليندۍ ۱۳۸۲
اوومه چاپ : ۱۰۰۰ ټوکه د سنايي پرمختيايي موسسې SDF په مرسته ، غويي ۱۳۸۴
اتم د پښتو چاپ : ۱۵۰۰ ټوکه د سنايي پرمختيايي موسسې په مالي مرسته د ۱۳۸۵ کال د د سلواغې مياشت
نهمه طبع پښتو : ۱۰۰۰ توګه د سنايي پرمختيايي موسسې په مالي مرسته د ۱۳۸۶ کال د کب مياشت
لسمه چاپ پښتو : ۱۰۰۰ توګه د سنايي پرمختيايي موسسې په مالي مرسته د ۱۳۸۶ کال د کب مياشت

ددې کتاب ټول حقوق د سنايي په پرمختيايي

موسسې پورې اړه لري.

په کابل کې پته : پنځم سړک، انصاري څلور لارې د محمد علم فيض زاد ليسې خواته
تيلفون : ۲۲۰۱۶۹۳ - ۰۲۰
پست بکس : ۱۸۱ کابل افغانستان
برېښنا ليك : sieal@brain.net.pk
انترنيت پانه : www.sanayee.org -www.nawidefarda.org
په پاکستان کې پته : اوکزي پلازې شاته، يونيورستي تاون، پېښور پاکستان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶

تصویري کیسه

سوله او جګړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

د اوسني چاپ سريزه

د سـولې او جګړې تصويري کيسـه چې په (۱۰۰۰) ټوکه ورستی چاپ په دري ژبه د سنايي پرمختيايي موسسې له خوا چاپ شو او (۱۰۰۰) ماشومانو او ځوانانو ترلاسه کړل. د مينه والو د زياتې تندې او پرله پسې غوښتنو له امله دا دی نوموړی اثر په پښتو ژبه ژباړه (ترجمه) او چاپ شو.

ددې کتاب ليکونکي د سولې او سوله ايز ژوند ښايسته انځور وړاندې کړی دی. ژباړونکي هم کوښښ کړی څو نوموړی انځور د پښتو ژبې په چوکاټ او قالب کې وړاندې کړي هيله لرم اوسنی چاپ د سولې او سوله ايز ژوند په لوری يو بل موثر ګام وي څو د سولې د پسرلي ثمر او حاصل په سترګو ووينو.

والسلام

راز محمد دليلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

ځرنګه چې ټولوته څرګنده ده نظم، نثر او انځور (تصویر) د زده کړې او د یوې پدیدې یا مفکورې د وړاندې کوولو عمده لاره ګڼل کیږي. چې بشـــر له ډیرو پخوا زمانو څخه را پدې خوا ټولنه کې د خپلو نظریو او مفکورو د تعمیم لپاره له هغو څخه ګټه اخیســـتې ده.

ددې اصل په اساس، د سنایي پرمختیایي موسسې (SDO) د خپلو علمي او فرهنګي فعالیتونو په دوام چې د وطن د ماشـــومانو او تنکیو ځوانانو د لاښې روزنې په منظور تر ســـره کیږي. دا دی یو نوی اثر چې «سوله او جګړه» نومیږي د چاپ په ګانه سمبالیږي.

دا اثر د ورور «احمد فرید عارفي» په واسطه لیکل شوی دی. په دې اثر کې زیار ایستل شوی څو د جګړې ناخوالې او بد رنګي او د ســـــــولې ښیګړې او ښه والی د نظم، نثر او انځور په توګه دلوستونکي سترګو او ذهن ته تمثیل کړی. په وروستني تحلیل کې دا اثر لاندې پیغامونه او مفاهیم لوستونکو ته وړاندې کوي.

- د لوستونکو په ذهن کې د جګړې له ناولتیا او له هغې څخه کرکه.
- د ټولنې د وګړو تر منځ د سولې ښیګړې او د سولې غوښتنې د مفکورې ایجاد.
- د ژوند په ټولو ډګرونو کې د جګړې د ذلت، نا پایه داري او ماتې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د سولې د برياليتوب ټولو اړخونو ته اميدونه.

په پای کې د سـنايي پرمختيايي موسسـي SDO اداره ددې هيله لري چې ددې اثر په خپرولو برسـيره چې يو کلتوري خدمت ترسـره کوي، يوګام د سولې او سوله غوښتنې پر لور د وطن د ماشومانو، تنکيو ځوانانو او ځوانانو ترمنځ هـم اوچت کـړی وي. څولـه دې لارې د سولې د تعميم پر لور په ټولنه کې برخه واخلي.

و من الله توفيق
راز محمد دليلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

Preface

In continuation of its past education and cultural activities, Sanayee Development Organization (SDO) has published a new peace education children book in Pashto language entitled "Sola aw Jagra" for the Afghan children and teenagers.

The author of this book is Mr. Farid Arifi, an Afghan young writer. This book gives a moral lesson form the catastrophes of war and the goodness of peace in poem and prose. The book has been illustrated with pictures in order to convey better its messages to the readers.

To say in brief this book conveys the following ideas and messages to the readers:

The ugly pictures of war and feeling of hatred fo the war.
Goodness of peace and creating peace motivations in the society.
Defeat of war in all spheres of life.
Victory of peace and being hopeful for the peace.

We hope this book would create motivation for peace among the Afghan children, teenagers and youth and would serve towards dissemination of culture of peace in the Afghan society.

With Regards,
Raz Muhammad Dalili

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوله او جګړه

له ورځو ښخه یوه ورځ ناڅاپه (نابـــــــره) «ســوله» او جګړه» یو له بــل ســره مخامخ شــول. دې دوو پخوانیو دښمنانو ډیره موده وروســته یو له بـل ســره وکتل. «ســولې» له سلام وروســته په دې ډول په خبــرو شــروع وکړه:

سوله : له کومه ځایه راغلې یې؟

جګړه : د فلاکت، بدبــختۍ، پریشـــانۍ، ســتونزو او ... په لنډه توګه له هغه ځایه چې ستا قدمونه هغه ځای ته نه دي رسیدلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

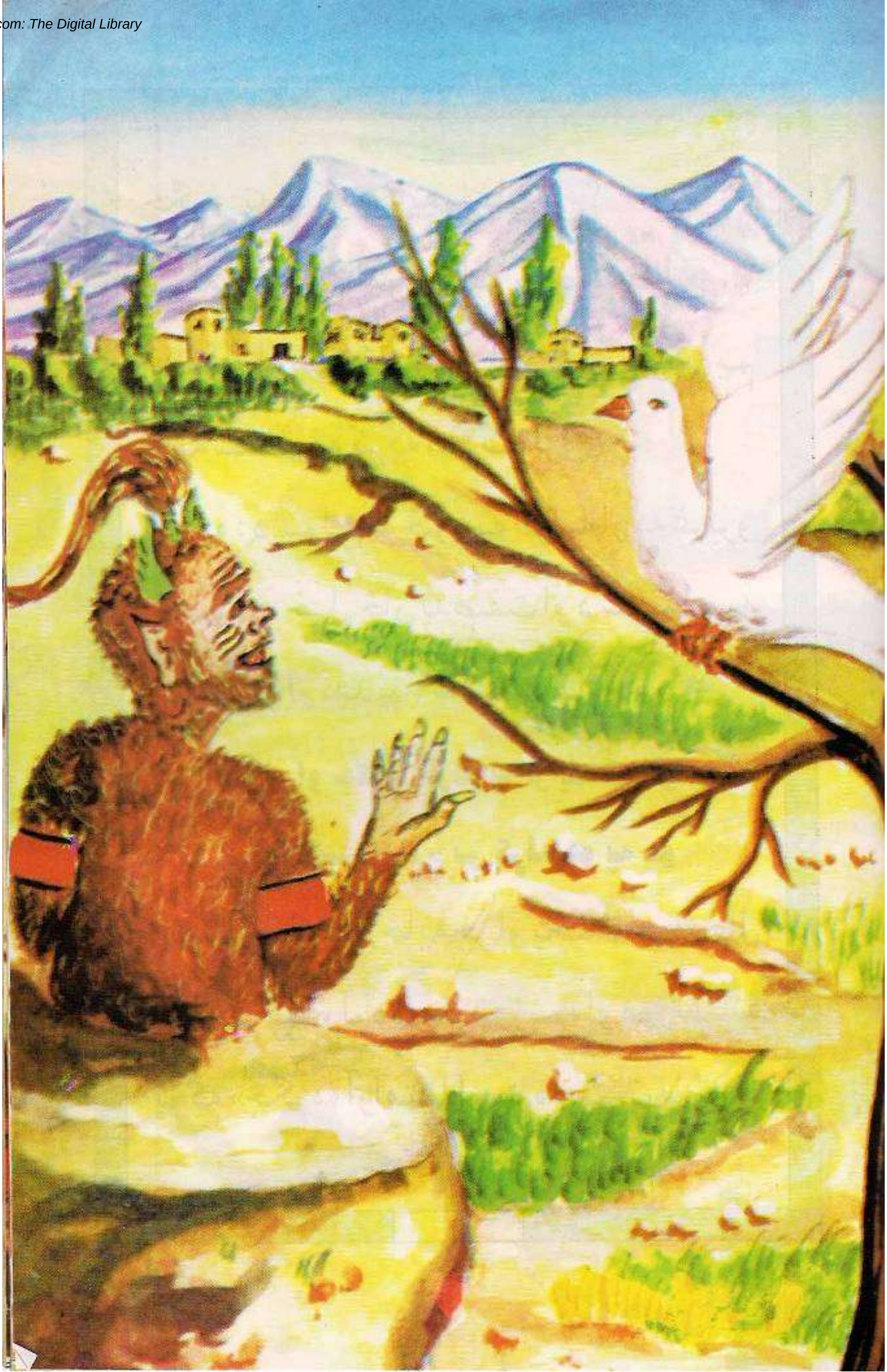

(c) ketabton.com: The Digital Library

جګړه : ته له کوم ځايه راغلې يې؟

سوله : د پاکۍ، امن، آرامۍ، خوشحالۍ ...

له ښاره له هغه ځايه چې زه د ټولو خوښه يم

او له ستا څخه کرکه (نفرت) لري.

جګړه : د سولې له خبرو په غوسه او په غربړو

شــــوه. د خپل ځان په صفت او د ســــولې په

ملامتولو او تهديدولو يې شروع وکړه.

سولې او جګړې کړله يو تر بله ګفتګو

د خپل حـــال شرح يې کړله هو په هو

«ســولې» له بې ځايه جر او بحـث او جنجال

څخه کرکه درلوده په نرمه ژبـــه او مهربـــانه

توګه «جګړه» آرامتيا او سړه سينه توب ته را

(c) ketabton.com: The Digital Library

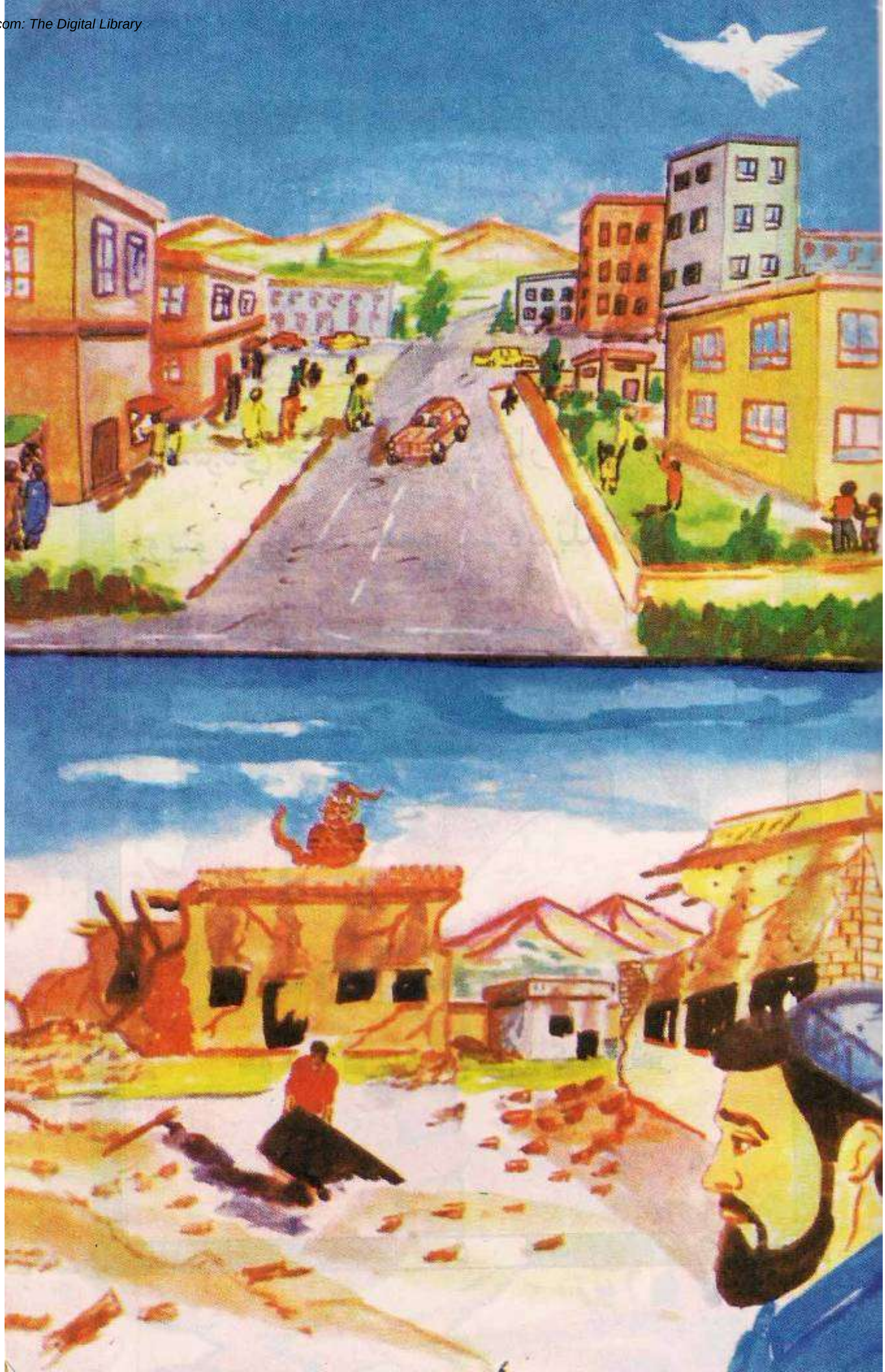

(c) ketabton.com: The Digital Library

وبـــلله او هغې ته يې داســـې وړانديز وکړ.

راځه چې دواړه له هغو ځايونو څخه ليدنـه

وکړو چې د هغو تر حـکم او فرمان لاندې دی

اوله نږدې څخه د يو بل د کار ثمره او حاصل

ووينو، وروســـته هغه ســره پرتله کړو چې چا

ټولنې ته ښه کار ســـرته رســـولې او کوم يوه

ټولنې ته بـدي او ضرر رســولی دی. ســولې

وويل :

راځه : وکړو منځ د ښار ته يو سفر

څو پيدا کړويو د بـــل د کـــار ثمر

(c) ketabton.com: The Digital Library

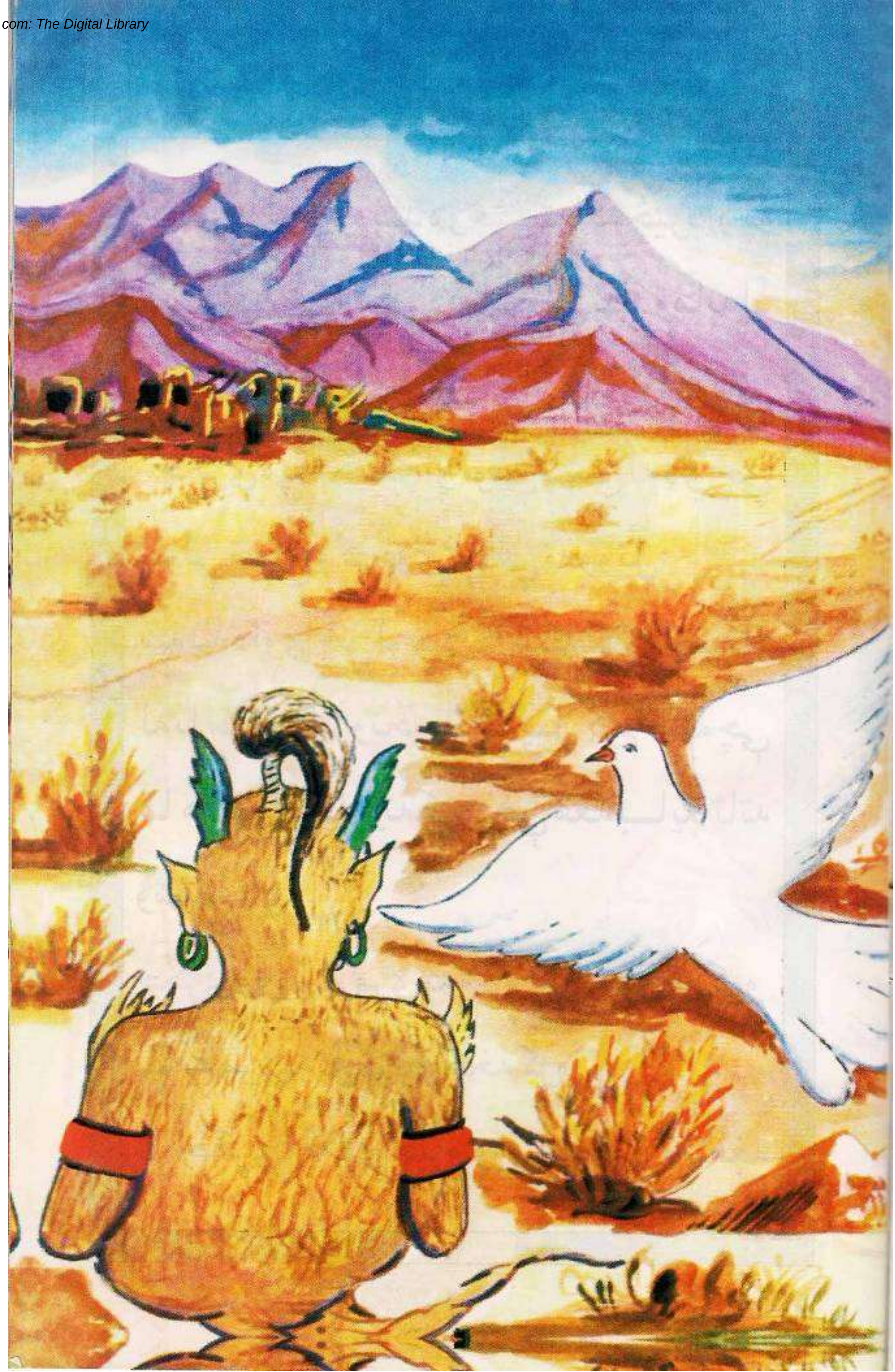

(c) ketabton.com: The Digital Library

«جګړه» په ډيره بــده وحشــتنا که ځيره او په ډيرې غوســـې ســـره د ســـولې نظر ومانه او دواړه پر لاره رهي شــول. د لارې په اوږدو کې «جګړې» په تکبـــر او لويې بـــې له دي چې سولې ته مخ وګرځوي سولې ته وويل:

ښه بـه داوي چې لومړی د خپلو کارونو پرتله له تا سره له ښوونځي څخه پيل کړم ځکه چې ما هلته ډير کارونه کړی چې هغه بـــايد تاته وښيم.

جګړې وويل لومړی به ښوونځي ته مخه کړو بيا به موږ په بل لوری مخه کړو.

د «جګړې» له دې خبرو وروسته دواړه د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

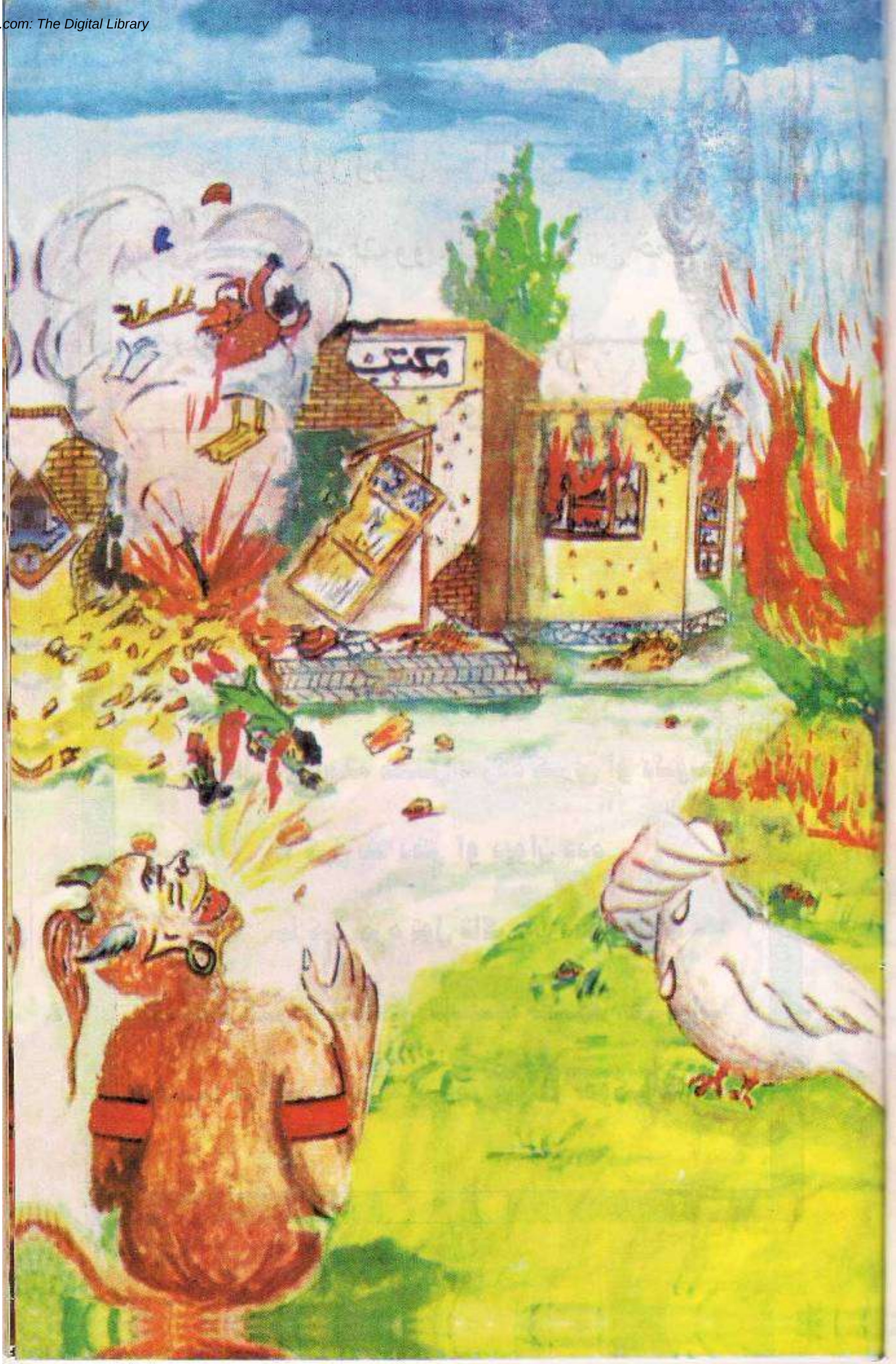

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونځي په لور روان شول چې د ښار د لارې په اوږدو کې پروت وو، له لرې واټن څخه يې نوموړی ښوونځی چې د اور په لمبـــــو کې ســــــــوځيده او لوګي ترې پورته کيدی وروښود.

او زياته يې کړه:

هغه څه چې ته د خاورو لوګو منځ کې ګورې پست

يو مهـــال ووښايسته محـــل د زده کـړې او دلـوست

ما کړل بند دفتر او ديوان دده

ما کړل مړه ټول شاګردان دده

مــــا کــړ د ښوونځی ښايســـته تعـمير خـــراب

مــــا کړل سوخـــــته په اور ميز او چوکۍ خراب

(c) ketabton.com: The Digital Library

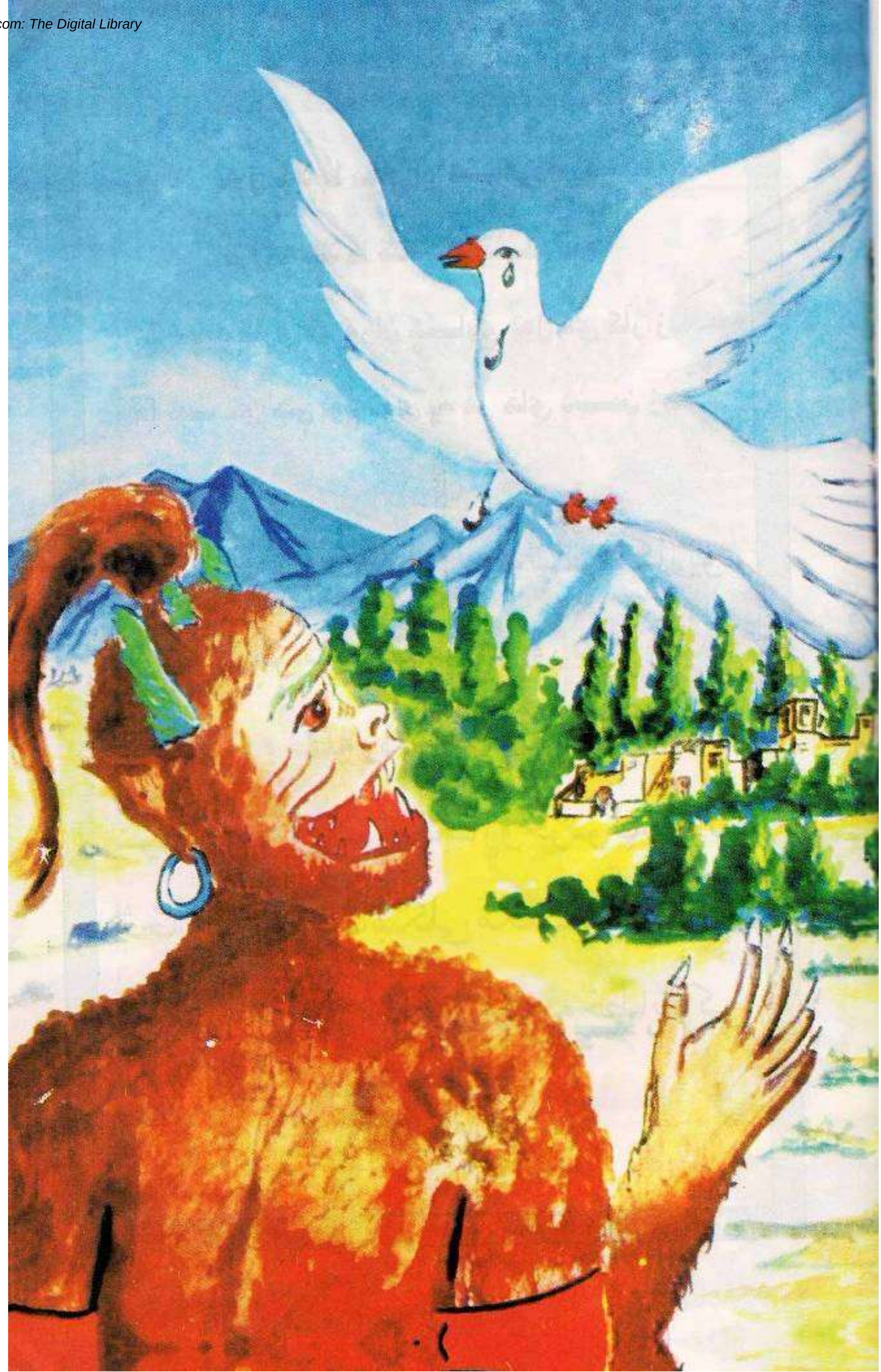

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړل جلا ما معلم او شاګرد دده

کړل جلا ما کتاب او قلم دده

دا تباه کاري او وران کاري ټول دي کار زما

دا سبب دی چې نوم شوی په هر ځاي دښمن زما

«سوله» چې د «جګړې» له تباه کاریو، ورانیو او خوابدیو صحنو له اوریدو او لیدو څخه ډیره خفه وه. په خاصه توګه د هغه ښوونځي له ورانو او یجاړو خونو له لیدلو څخه چې یو وخت ښکلی مکتب وو. د ژړا او اوښکو منځ کې «جګړې» ته په خطاب کې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

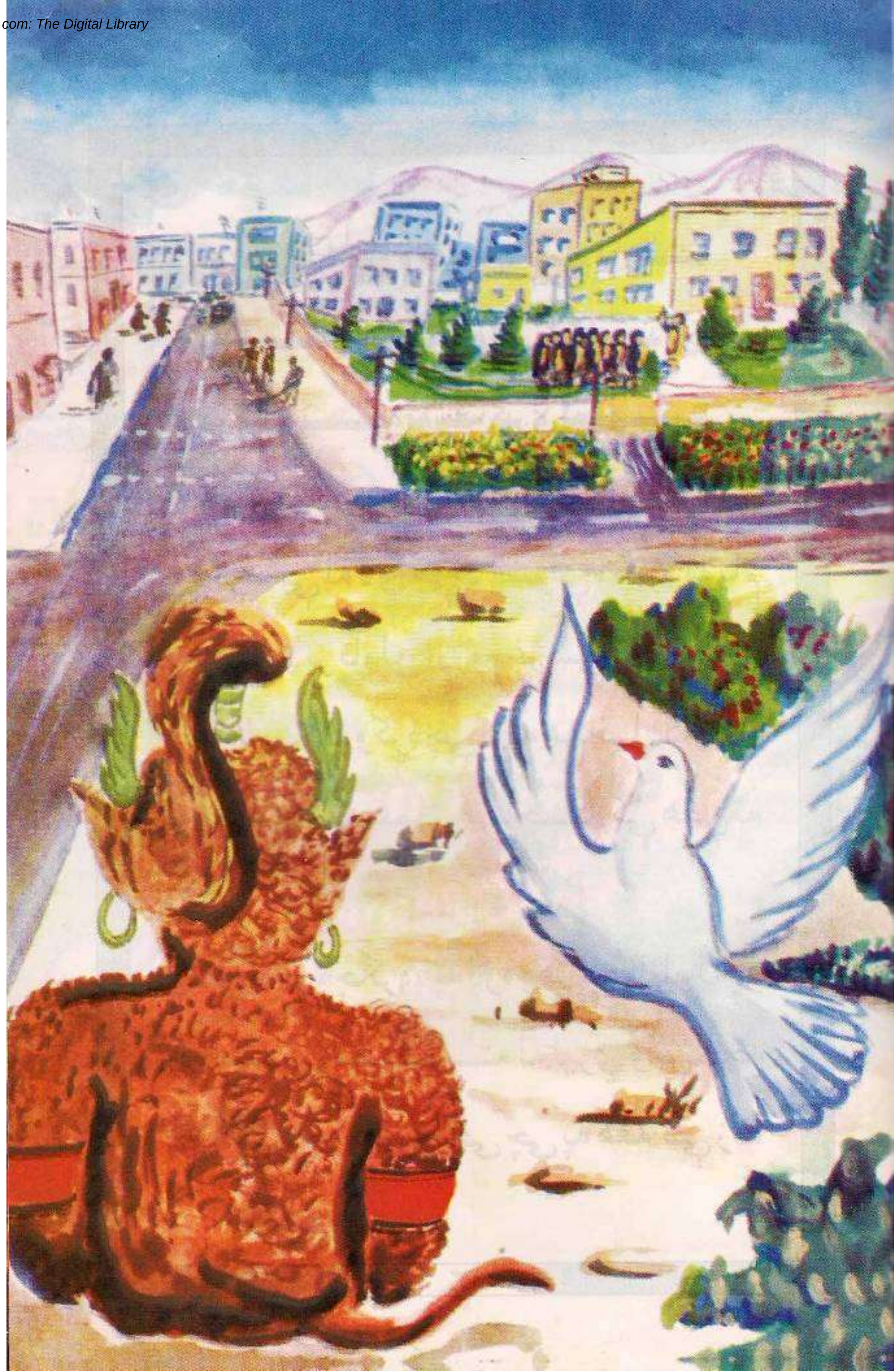

(c) ketabton.com: The Digital Library

اى چې تـــا کـــړه دومـــره ظلـــم او جفـــا
ته بـــــــه څنګه څه ووايې په مخ د خدا(ج)
ذره ذره بـــــــه پوښتنه کيږي له ســــــــتا
په ورځې د محشـــــــــــر يعني ورځ د جزا

«جګړه» بې له دې چې د «سولې» خبرو ته پام وکړي په ډير ناولې او زيږ غږ سره له«سولې» څخه غوښتنه وکړه چې هغه هم خپل کارونه او فعاليتونه د عمل په ساحـــه کې هغې ته وښيي.

«سوله» او «جګړه» په لاره رهي شول او له يو څه مزله وروســـــــــته له ليري واټن څخه «جګړې» ته يو ښوونځی چې په هغه کې زده

(c) ketabton.com: The Digital Library

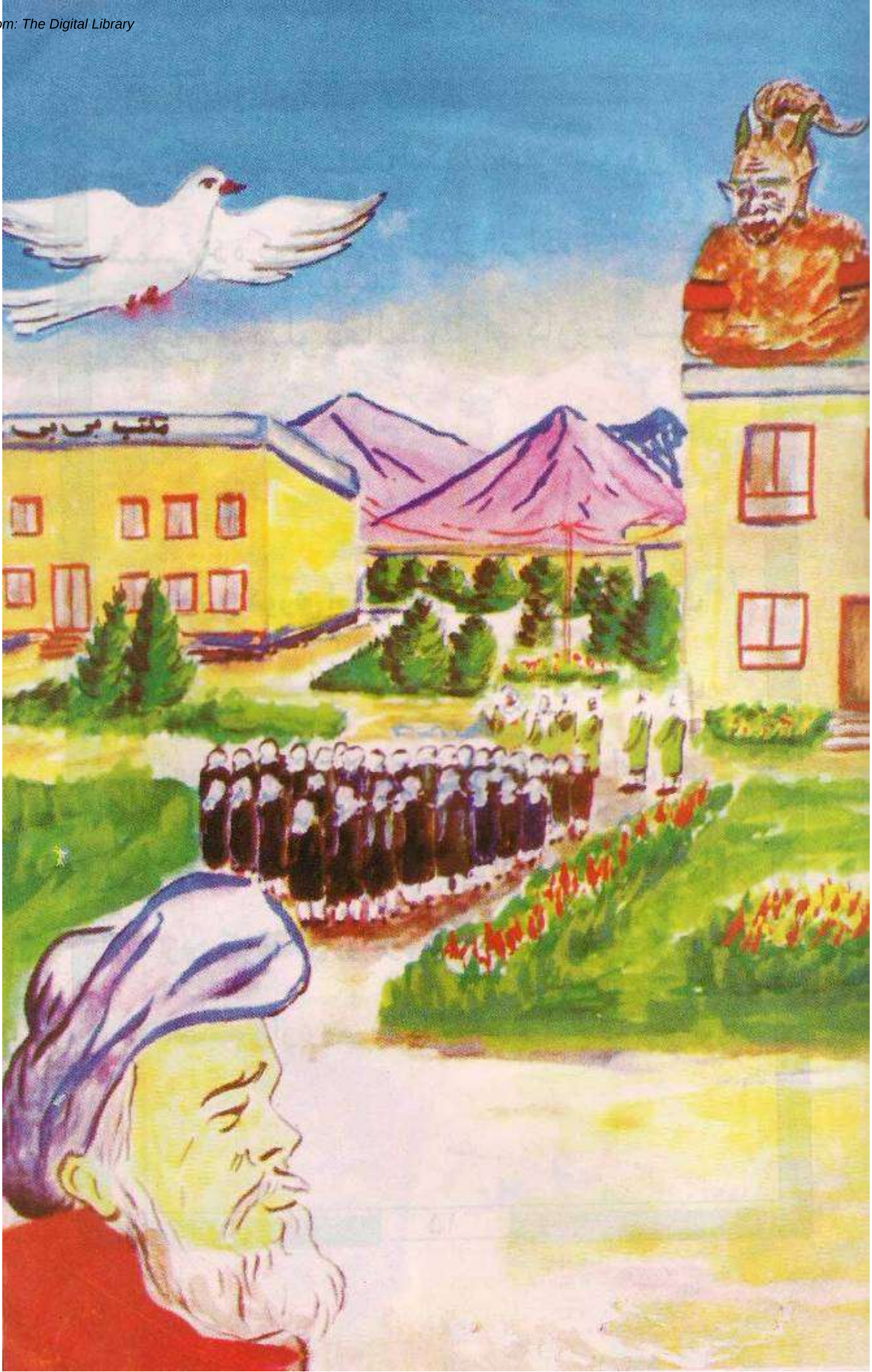

کوونکي په لوســت لګیا (بــوخت) وو او یو شمیر زده کوونکو د سولې ترانه ویله وښود .

سولې د خپلو فعالیتونو او کارونو تشـریح په دې توګه شروع کړه.

دا چې ګورې لــه ډېـر لــرې نمایــان دي
مکتبــــــــــونه ځای د پوهې او فیضان دي
تعمیرونه یې ښایســــــــته او نوراني دي
هــره خواکــې یــې ګلونــه رنګارنــګ دي
زده کوونکي او ښوونکي دي خوشحــــال
همــه واړه دي دوي لیــري لــه مــلال

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

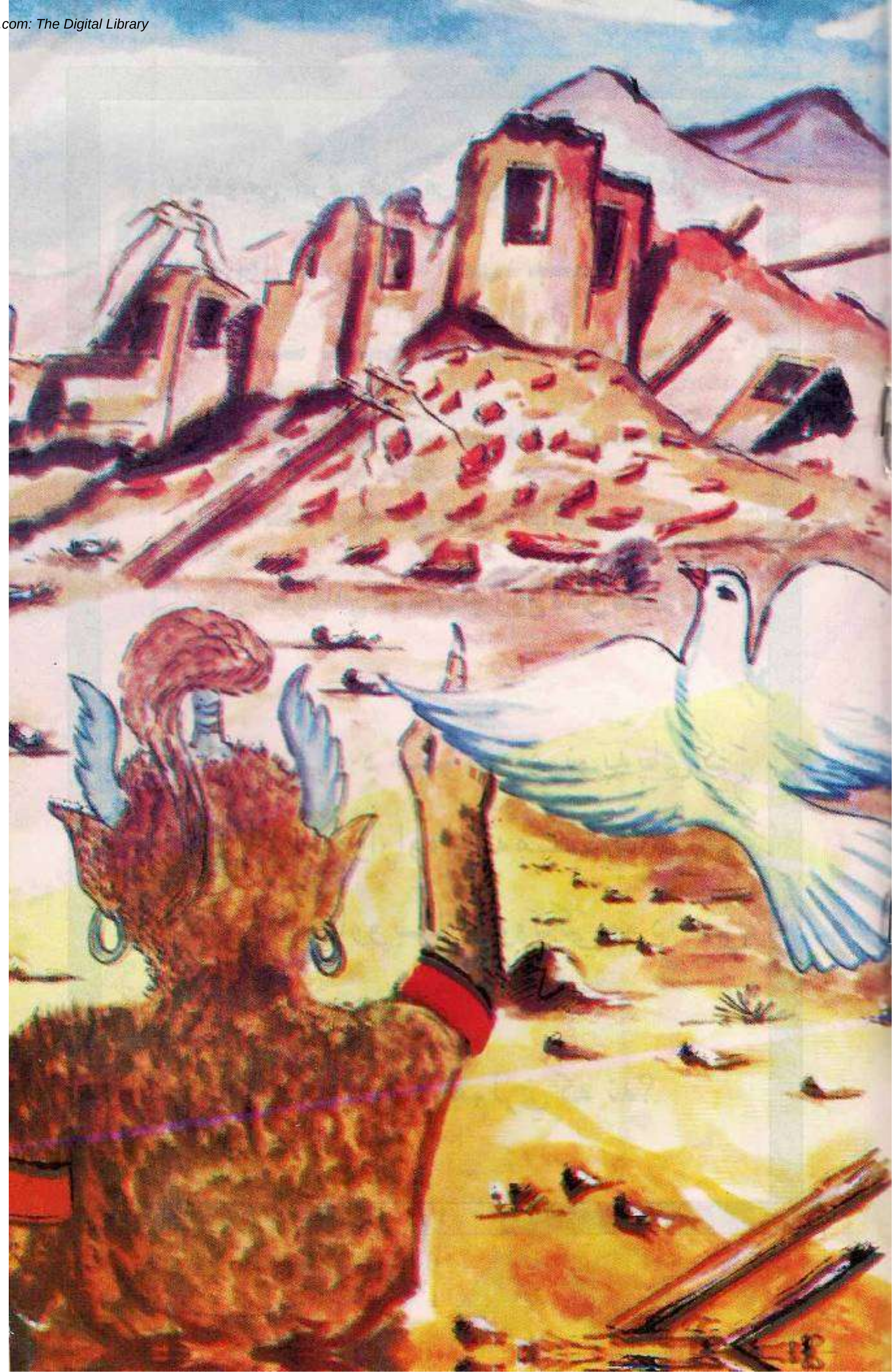

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوښي کړي منډې تر ړي ماشـــــومان

دوي ټول غواړي ما په ارمان د جســـم و جان

زما صفـت په هـره زده کـړه او مضمـون

دا چې خير او نيکي يم همه واړه دي ممنـون

دا ټوله ښکلا ده په دي ځاى د سولې د مضمون

امن او ســوکالي ده ځان او روح ددي مضمون

«ســــــــولې» د خپلو تعريفونو په پاي کې «جګړې» ته مخ واړاوه او په مســـکا کې يې چې ددې د برياوو بـيان کوونکي وو داسـې پوښتنه وکړه.

آيا نورې لاسته راوړني هم لري که نه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

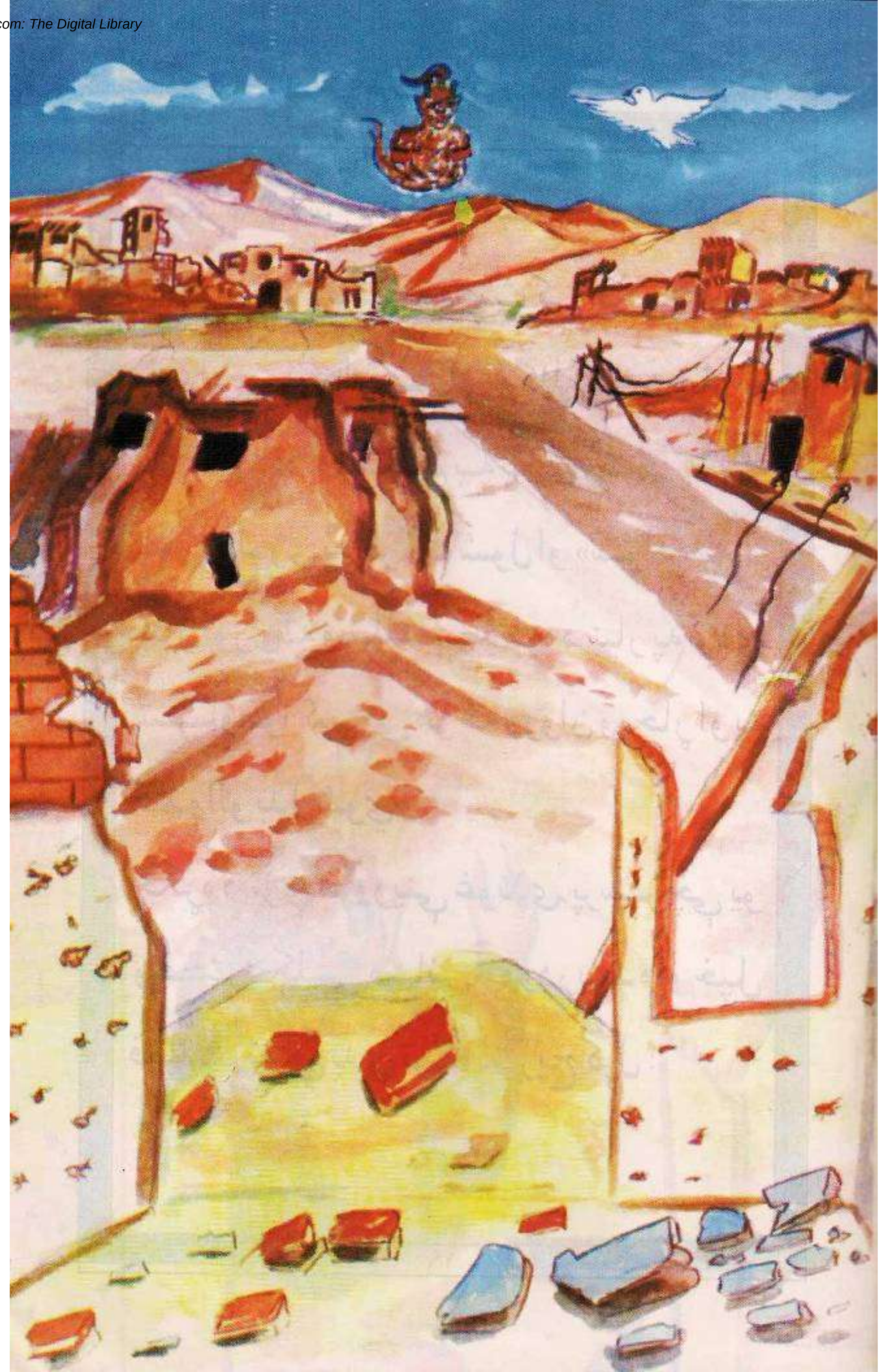

(c) ketabton.com: The Digital Library

«جګړه» د لاس په واسطه ښار ته اشاره کوی. دا چې د ښوونځي په بحث کې جګړې ماتې خوړلې وه نو داسې يې وګڼله چې د ښار په باره کې په بحث کې به بری ومومي. نو د ښار په لوري په حرکت شول او «سوله» يې د ښار لوري ته وبلله. بالاخره د ښار په نږدې شاوخوا کې چې هر څه وروان ويجاړ او په کنډوالو بدل شوي و.

جګړه د يوې خاورينې غونډۍ پرسر چې يو وخت ښکلې ماڼۍ وه ودريده او خپل فعاليتونه يې پدې توګه تشريح کړل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

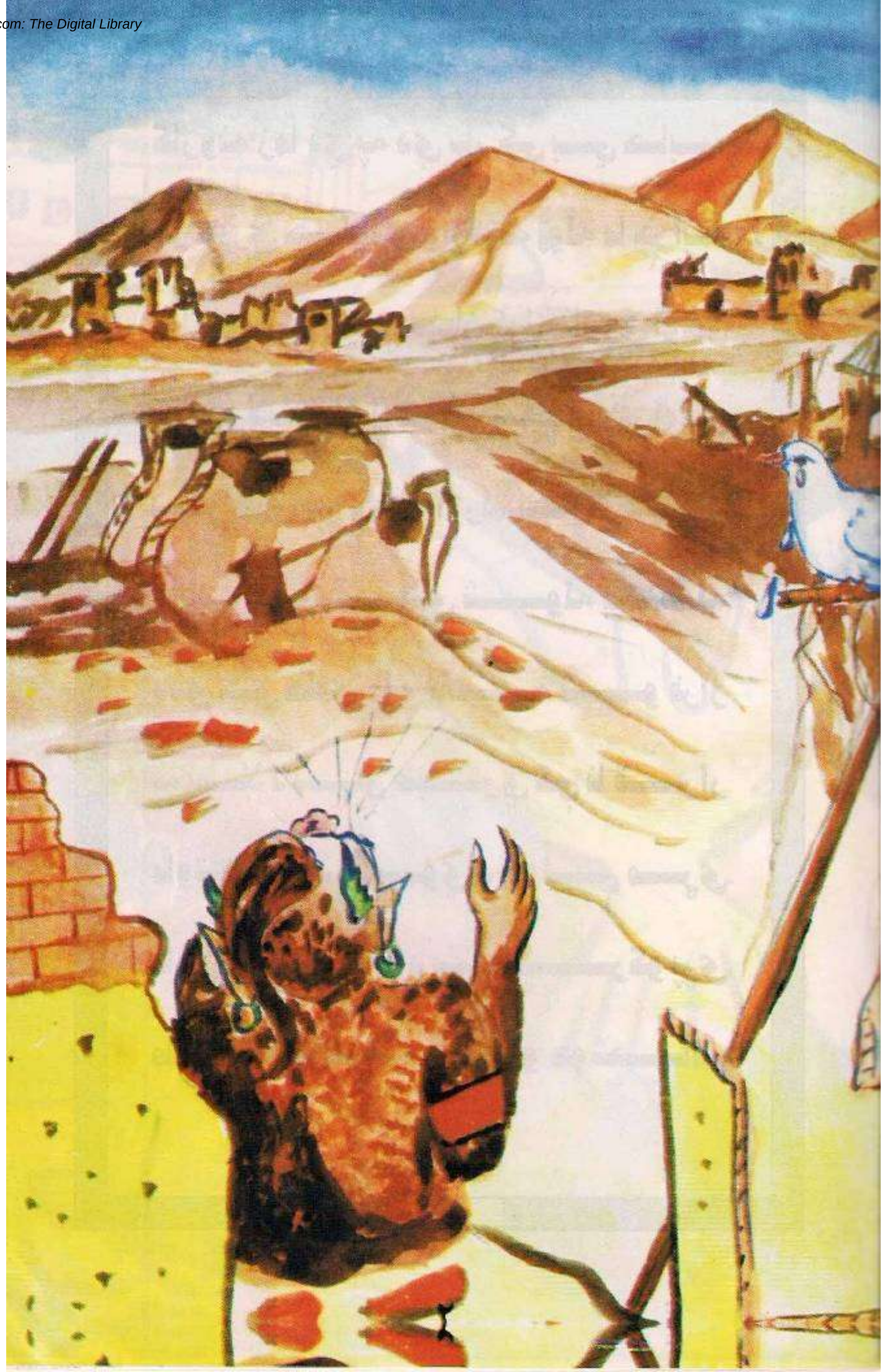

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارونه زما دي په دې ښار کې بې حسابه

هر چیرې چې آبادي وه کړله ټوله ما خرابه

ټول مې په یو شـــان کړل خاورې لوګي

ټول له لاسه ولاړل هر څه شول دوړې لوګي

په هر ځای مې چې د اورلمبه کړه بله

ودانۍ په بربادۍ شوله بدله

ددې ځای خلک زما د لاسه شو فرار

په بلا د بې صبرې کې نا قرار

ماوتښتوله د هغوي د خولې مړۍ

ما کړله ماته د هغو د سرکو پړۍ

ما کړله خاموشه د ښارونو خوشحالۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

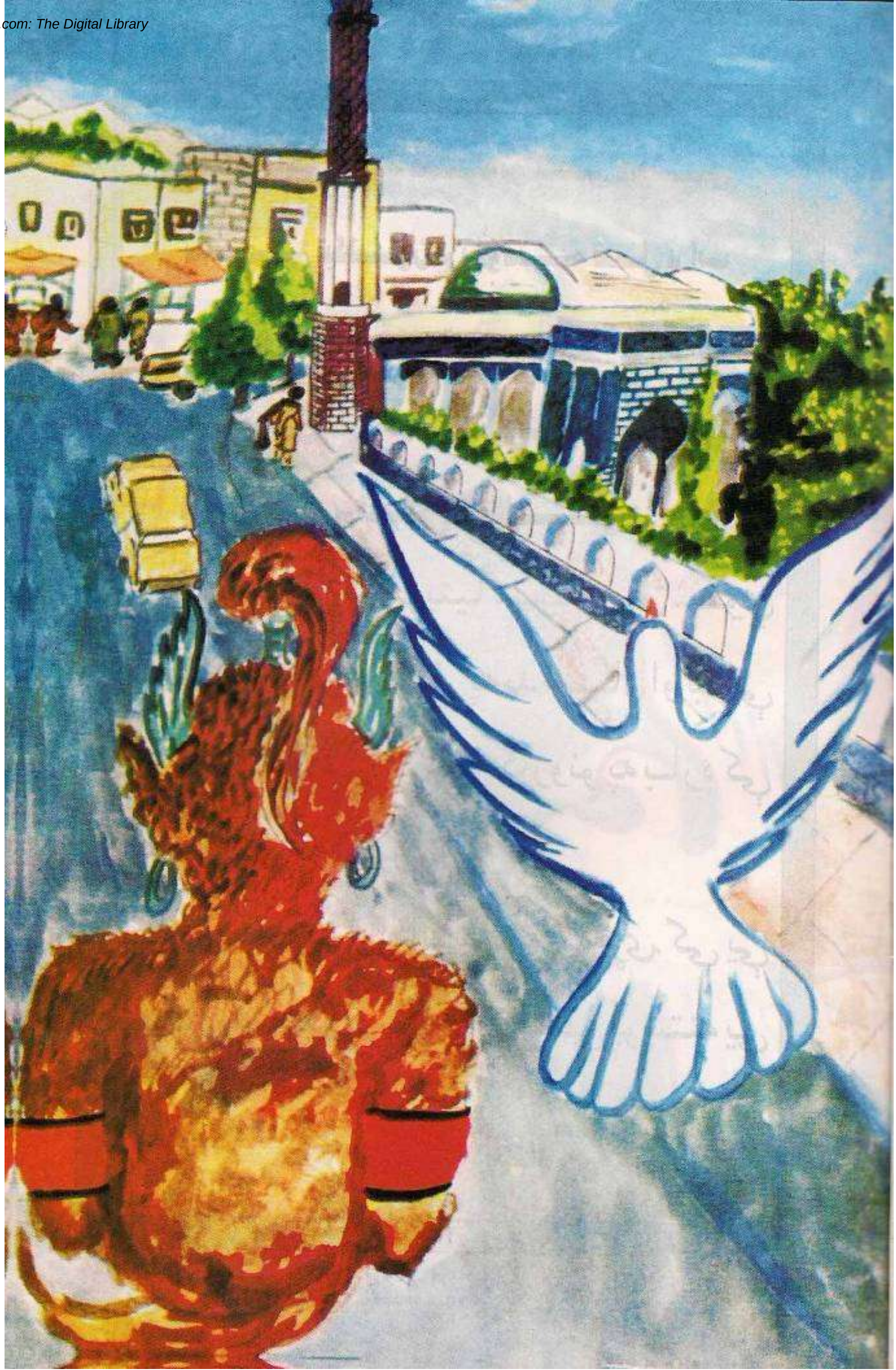

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما کړله خوره په عقــلونو بــې هوشــۍ

نــه مــې تيلفــون پرېښودنــه نــل د آب

ورمــې کــړ هغــو تــه په مرمــۍ څواب

مــا کــرل تخمونـــه دنفــرت هــر ځای

لوړ مې کړل بـــيرغ د تقابـــل هر ځای

«ســولې» چې په چوپتيا سـره دوران شــوي ښار ننداره کوله د ښار په بدحــال او ښکې تويولې. «جګړې» د هغو کارونو په باره کې چې کړي يې وو خبره بايلو ده .

د آه حســـرت او مايوســـي په نړۍ کې يې جګړې ته مخ وګرځاوو او داســې پوښتنه يې وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

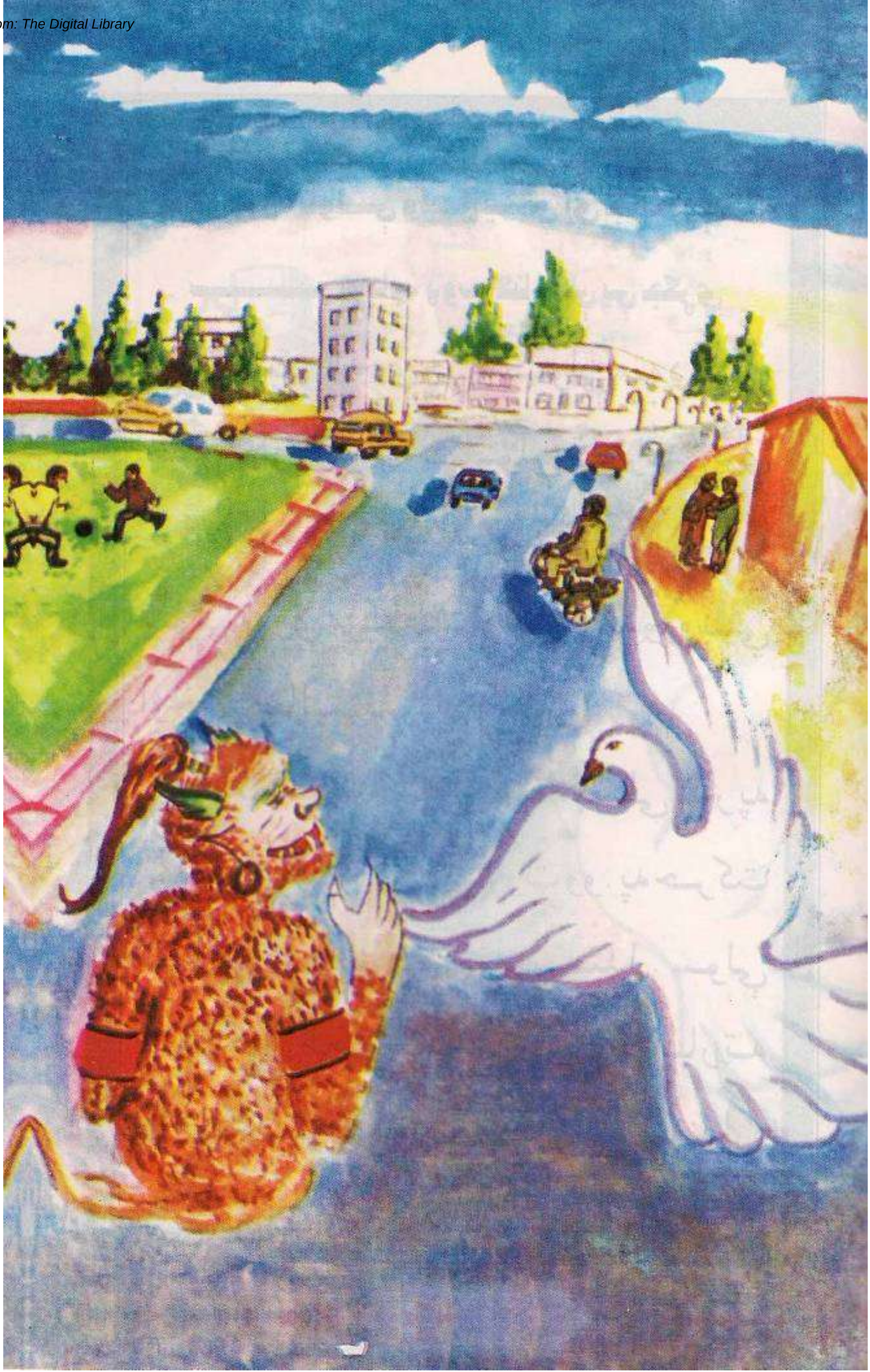

(c) ketabton.com: The Digital Library

دومـــره ناولـــې ولـــې يـــې اي جــګړې

ســـــــــر تر پايه ډوب ګناه کې يې جګړې

«جګړه» بـــې لـه دې چې «ســـولې» ته د زياتو خبـرو وار ورکړي، د ســـولې خبــره يې پرې کړلـه او لـه هغـې څخـه يـې وغوښتـل چې په سولې پورې مربـوط ښار جګړې ته وروښيي او خپل فعاليتونه روښانه کړي.

«ســــوله» هم په خوښۍ د هغه ښکلي ښار په لوری چې لرې واټن کې پروت وو. په حــرکت شول تر څو د ښار نږدې ته ورسـيدل. سـولې لـه جـګړي څخـه غوښتنــه وکــړه څو ښار تــه داخل نه شــي او لـه همدې ځايه د هغه ننداره

(c) ketabton.com: The Digital Library

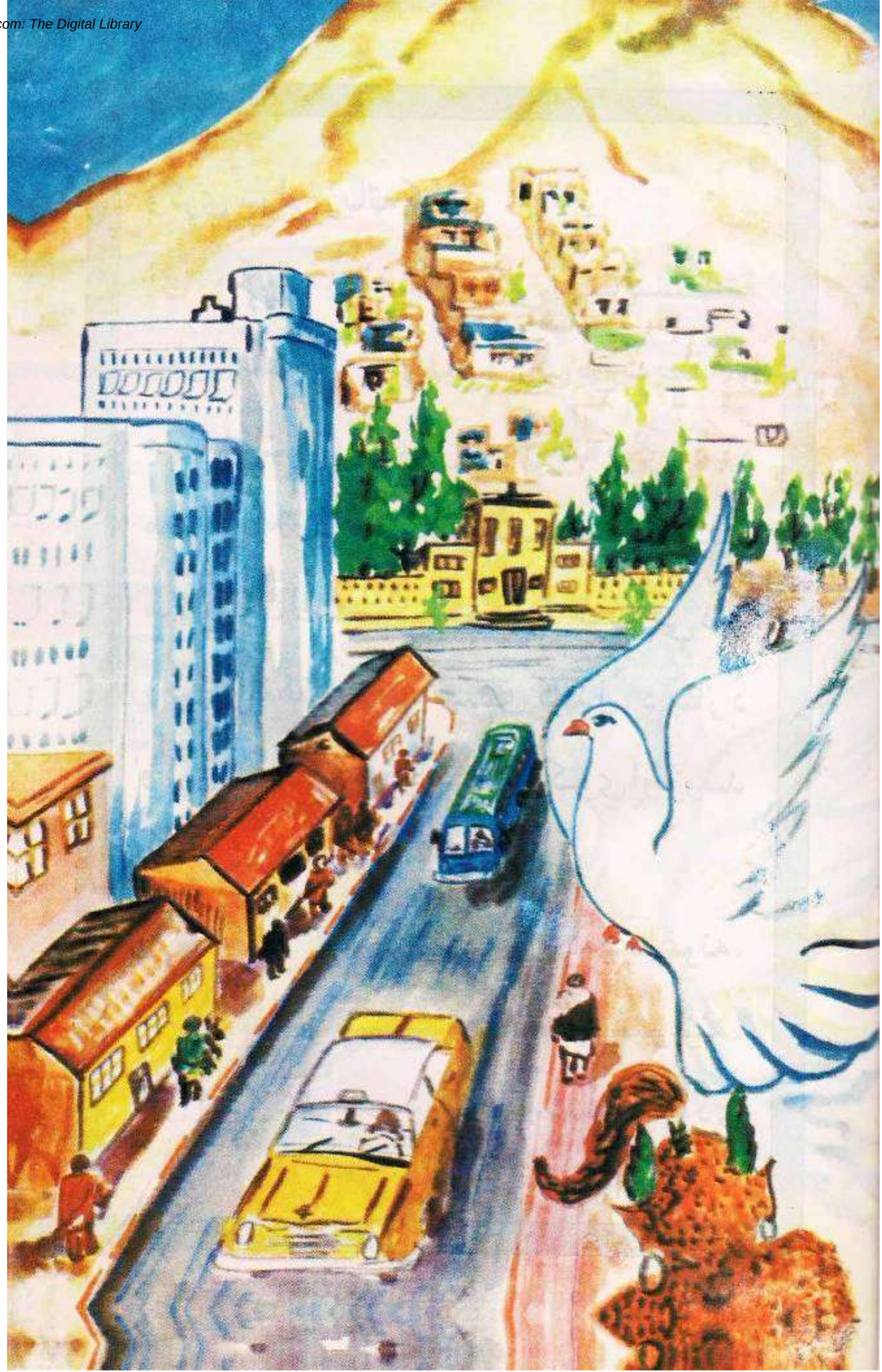

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګړي سولې زياته کړه :

اى «جګړې» زه له دې ښکلي او ښايسته ښار سره چې ټول وګړي يې په صفا او صميميت کې يو له بل سره ژوند کوي، ډيره مينه لرم. لطفاً له همدې ځايه د هغه ښکلې ماڼۍ او پاك سړکونه وګوره. ځکه چې د تا «جګړې» هغه ځاى ته نږدې کيدل، د ښار د وګړو تر منځ ويره رامنځ ته کوي او ژوند اخلال کيږي.

زه له همدې ځايه ټول شيان لکه باغونه، ماڼۍ، ښکلي سړکونه، روغتونونه، ښوونځي تاته ښيم. وروسته سولې په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

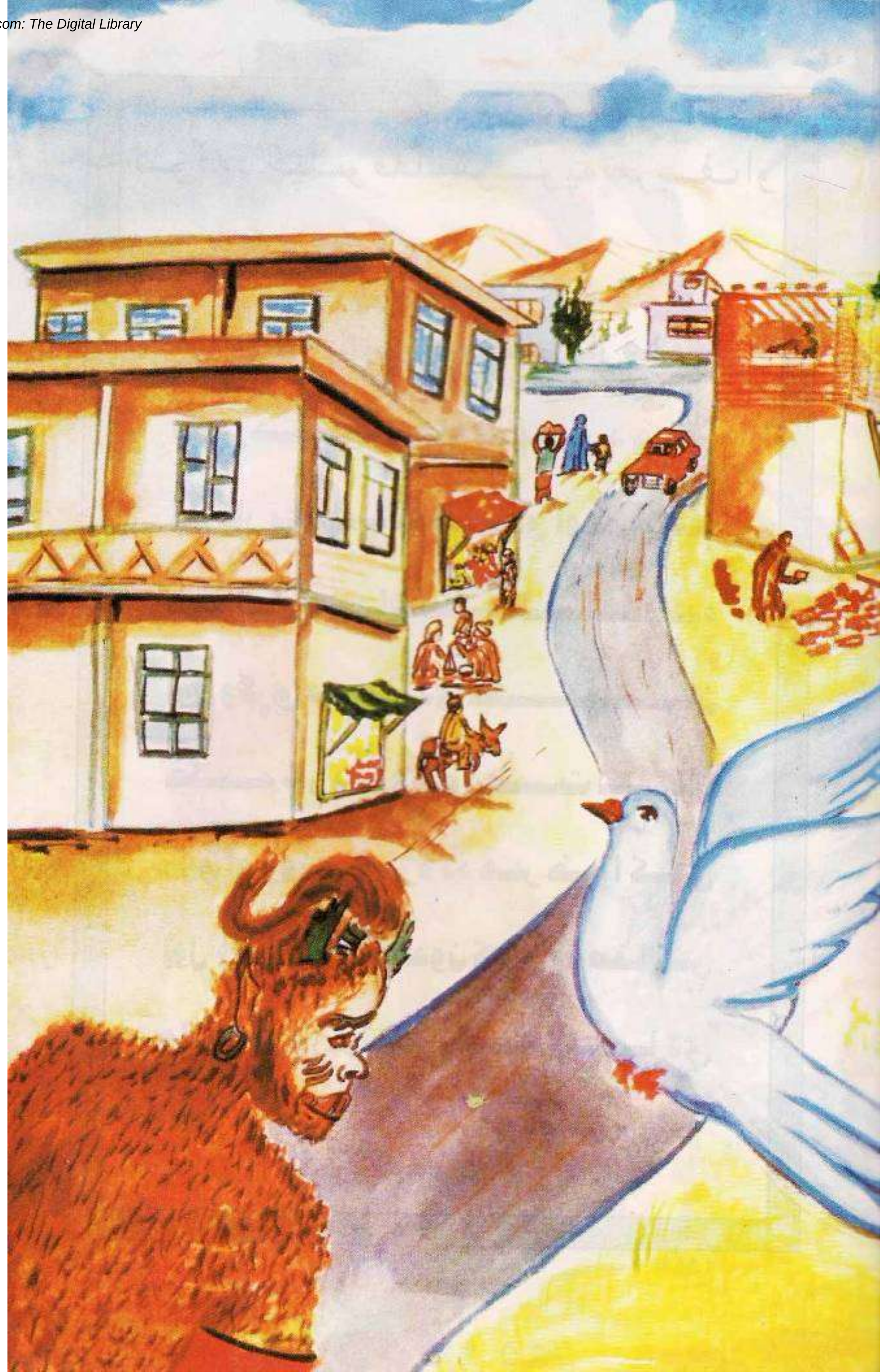

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــوګه د خپلــو فعالیتونــو په تعریــف او توصیف شروع وکړه:

دا چې تــــه ګوری دا ښکلـــی ښار صفـــا

دلته رحــــــــــم او نعمت دي د خدا(ج)

زما کار دی آبـــــــــــادي او عمران دده

عزت او آرامي د انســـــــــــــان دده

ټول وګړي ددې ښار دي نیکـــــــــــان

ځکـــــه ښار د دوي دی جنـــــت نــــښان

رزق او روزي ډیــــره ده هــــر خــــوا کـــې

ټول وګړي یـې ژوندون کـړي په صفا کـې

واټونه او پارکونه یې زیبـــــــــا دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

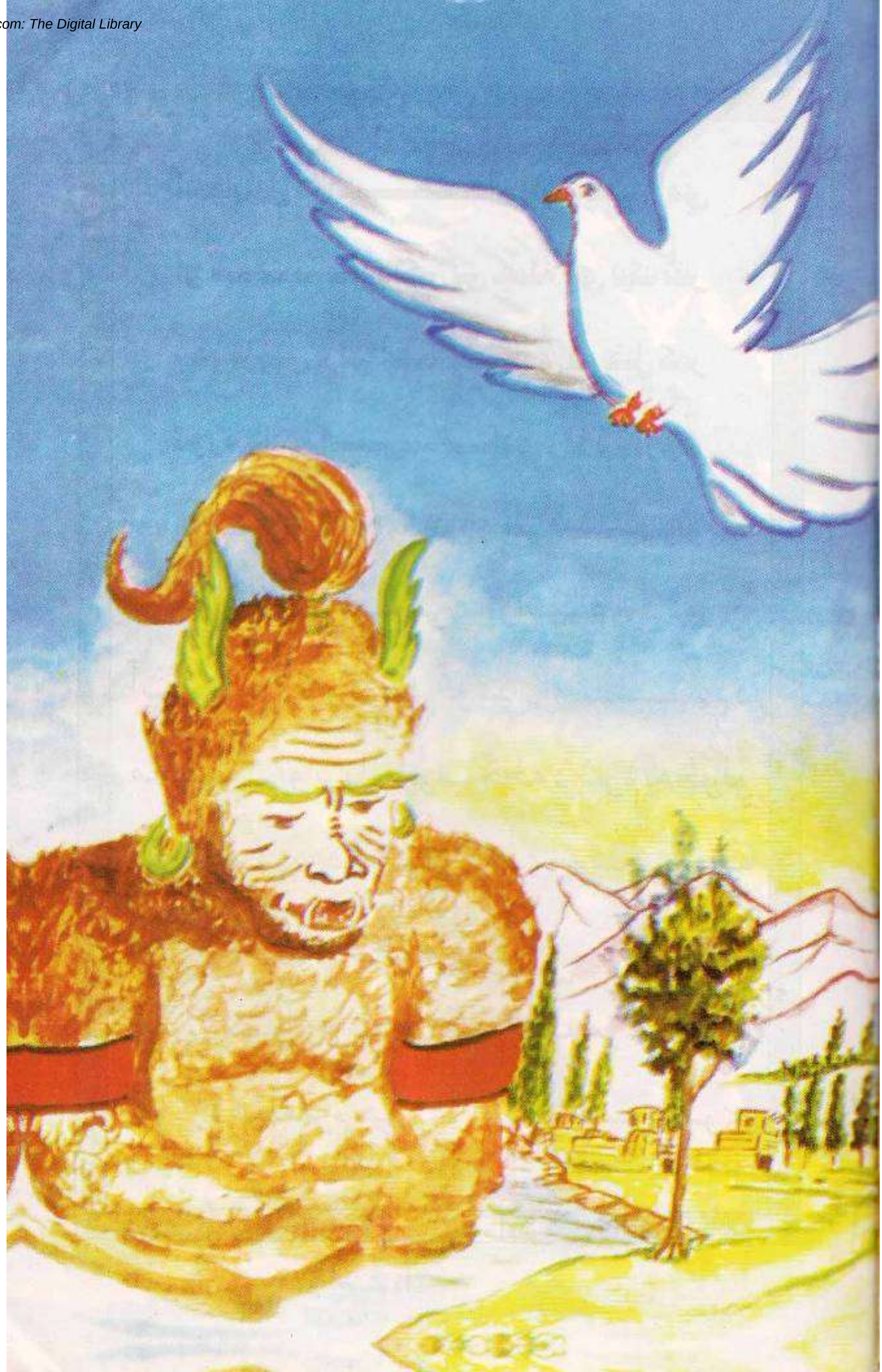

(c) ketabton.com: The Digital Library

آدمیان یې هر سهار ماښام په دعا دي

او سیدونکي یې جمله دي نیک نظر

ښخو نرو یې ترلی آبادی ته خپل کمر

ګوره دادی آبادي زما د کارونو

آینه کې یې ته ګوره نتیجه د زحمتونو

«جګړه» چې د سولې په واسطه د دومره آبادیو، د وګړو د خوښۍ او سولې د محبوبیت او بریالیتوب څخه د شرم په خولو کې ډوبه وه. د سولې له دې پوښتنې څخه حیرانه شوه چې ویل یې:

اوس رښتیا ووایه چې کوم یو له مونږه ناکام شو. زه هیله لرم چې زما او ستا ترسره شوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

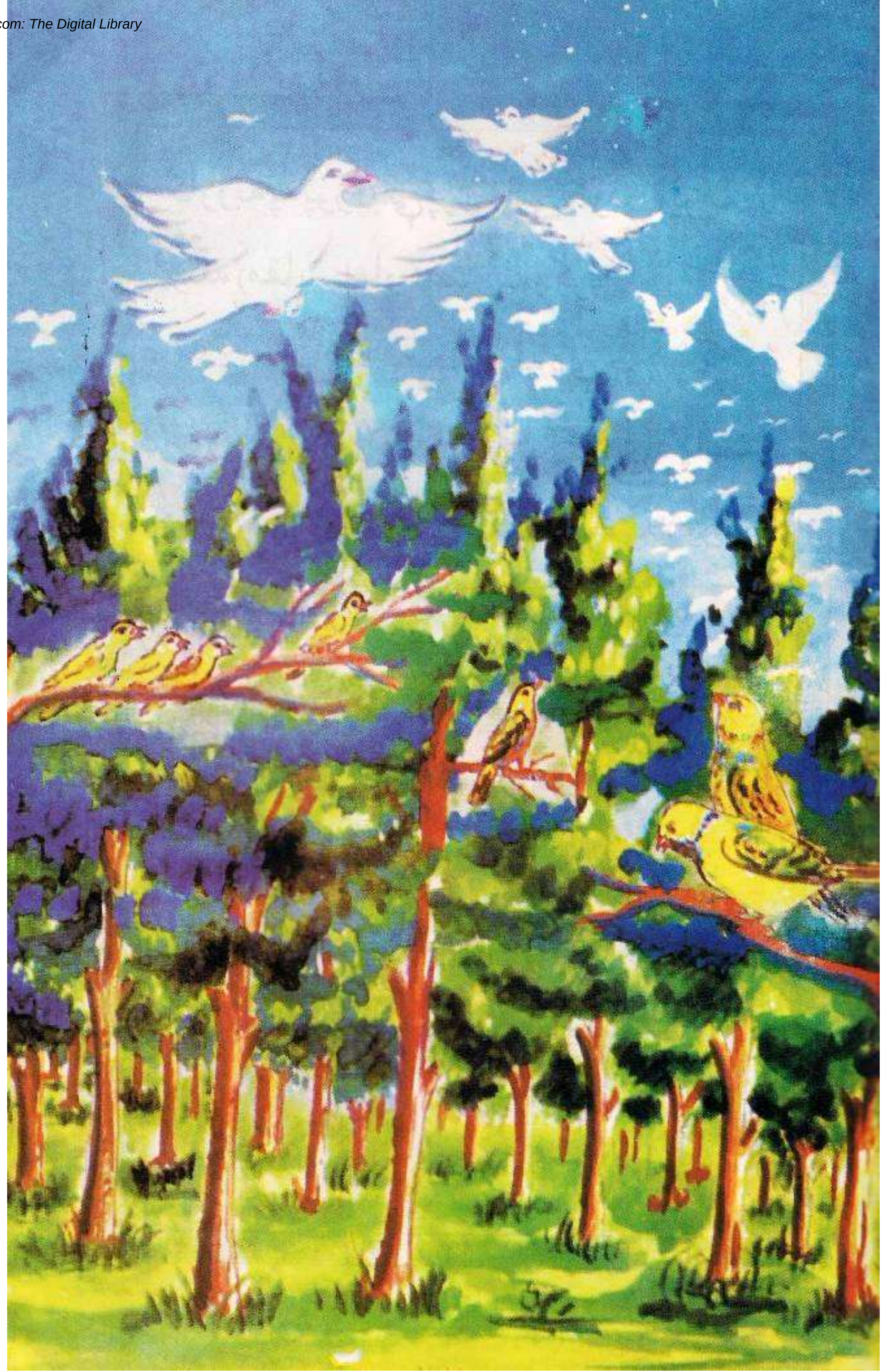

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارونه په پوره بې پرې (بې طرفي) يو په يو پرتله (مقايسه) او قضاوت وکړي.

په دې حال کې مخکې له دې چې «جګړه» څه ووايي د الوتونکو غږ چې د دوي د پاسه دونو په ښاخونو کې په ليکه ناست وو، تر غوږ وشو چې په ګډه سره يې په ډير خوږ غږ دا ترانه زمزمه کوله:

موږ واړه مرغان خوښخوان
واړه وايو په صدق او ايمان
اى جګړې ته ناکام يې په جهان
له ستا څخه دى هر يو پريشان

(c) ketabton.com: The Digital Library

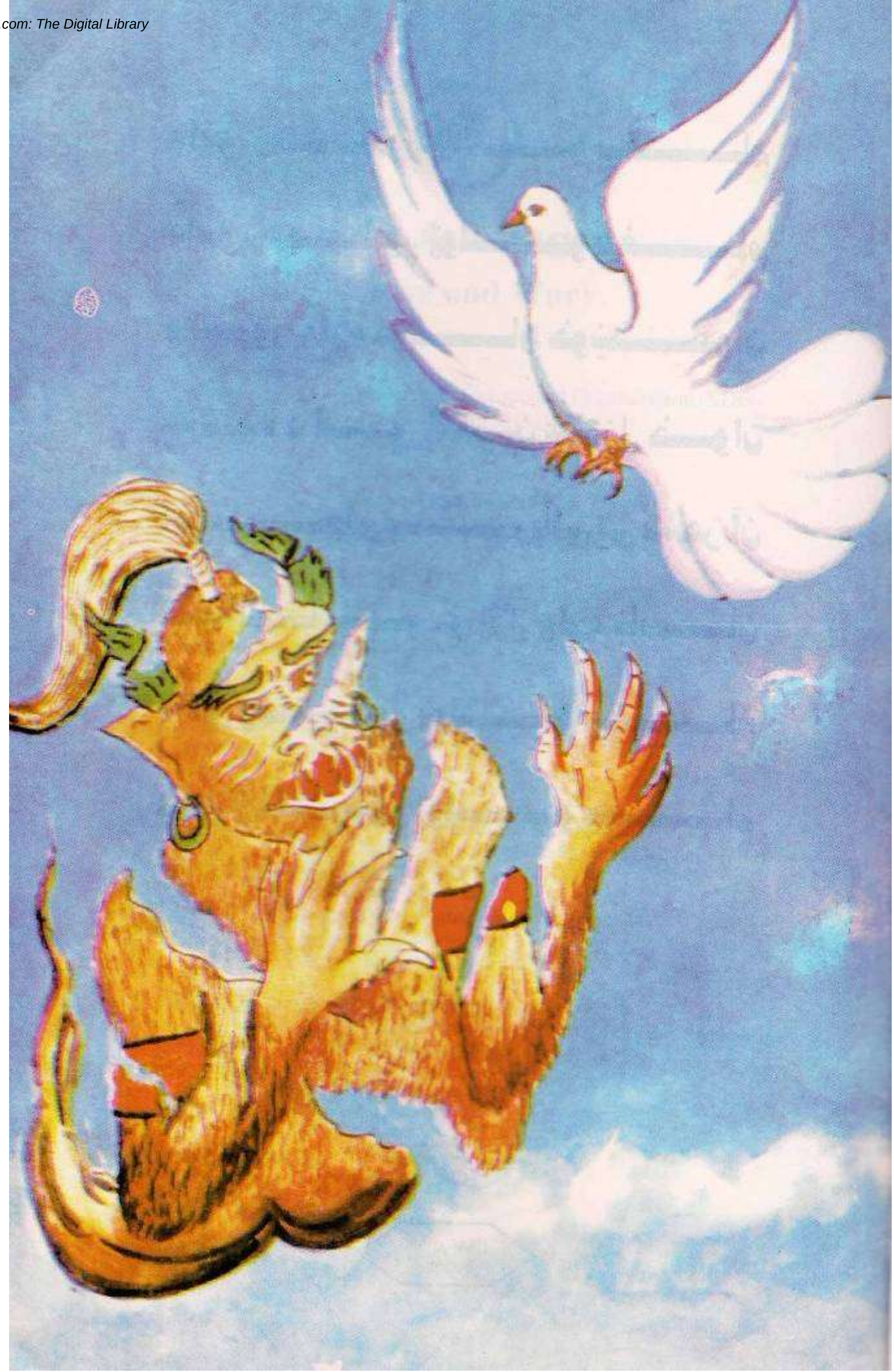

(c) ketabton.com: The Digital Library

دادی زمـــــــوږ ټولــــــــو پیغـــــام

دادی زمـــــــوږ ټولــــــــو پیغـــــام

مــــــــوږ واړه مرغـــــــان خوښخــــــوان

په ثنــــا د لــــوي څښتـــن غــــزل خـــوان

اې ســــــــولې بـــــــــــریالۍ یې په هر آن

لــــه تـــــا نــــه دي ټول واړه ښادمــــــان

دادی زمـــــــوږ ټولــــــــو پیغـــــام

دادی زمـــــــوږ ټولــــــــو پیغـــــام

پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

6

Sola Aw Jagra

(Peace and War)

Published by	:	Sanayee Development Organization (SDO)
Editor - in - Chief	:	Raz Muhammad Dalili
Author	:	Ahmad Fareed Arfi
Pushto Translation	:	Amanullah "Ludin"
Artist :	:	Sultan Hamid Fanoos
Composed By	:	Saifullah Zamani

1st Edition : 1000 copies, Financed by (NCA), Sep 1999
2nd: Enditon : 5000 copies, Financed by US-BPRM through IRC-UGP, Dec 2000
3rd Edition : 2000 copies, Financed by TroCAIRE and AusAid, Oct 2001
4th Edition : 1000 copies, Financed by SDF, February 2003
5th Edition : 1000 copies, Financed by SDF, August 2003
6th Edition : 2000 copies, Financed by SDF, Nov 2003
7th Edition : 1000 copies, Financed by SDF, Apr 2005

8th Edition	:	
Publishing date	:	Feb 2007
Number of copies	:	1500 copies
Financed by	:	Sanayee Development Organization (SDO)
Kabul address	:	Sanayee Development Organization (SDO) Charrahi Ansarri, street # 5th Near (Muhammad Alam Faiz Zad) high school
Kabul telephone	:	0093-(20) 2201693
Post Box	:	181 Kabul Afghanistan
Email	:	sdfkabul@ceretechs.com
Websites	;	wwwsanayee.org Www.nawidefarda.com
Peshawar Address	:	Behind Orakzai Plaza and total CNG, university Road Shaheen Town, Peshawar Pakistan
Telephone	:	0092-91-5842155 - 91582165
Fax	:	+92+-1-5845139

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library